

**Osnivački manifest Međunarodnog udruženja radnika,
Osnovanog 28. Septembra 1864. Na Javnom Skupu U Sent-Martins Holu, Long
Acre, London**

Radnici!

Nesumljiva je činjenica da se bijeda radničke klase nije umanjila u vremenu od 1848. do 1864. godine, bez obzira što ovaj period u razvitku industrije i u porastu trgovine nema sebi ravnog. Godine 1850. jedan umjereni, prilično obaviješteni organ britanske buržoazije poricao je da će, u slučaju porasta izvoza i uvoza Engleske za 50%, pauperizam u ovoj zemlji spasti na nulu.

Sedmog aprila 1864. g, ministar finansija oduševio je parlamentarni auditorij izjavom da se cjelokupan uvoz i izvoz Velike Britanije 1863. g. povećao "na 443.955.000 funti sterlinga, - zadivljujuća suma, koja iznosi skoro tri puta više nego cjelokupna trgovina u razmjerno ne dalekoj epohi 1843. g." Ipak je on veoma rječito govorio o "bijedi". "Pomislite na one - uzviknuo je on - koji se nalaze na rubu bijede", "na najamninu koja se nije povećala"... "na ljudski život,... koji je u devet slučajeva od deset samo borba za egzistenciju". On nije govorio o stanovništvu Irske, koje se na sjeveru postepeno zamjenjuje mašinama, a na jugu - stadima ovaca; uostalom, u ovoj nesretnoj zemlji čak i ovce opadaju, iako ne tako brzo kao ljudi. On nije ponovio ono što su govorili najviši predstavnici aristokracije, u strahu koji ih je iznenada spopao. Kad je panika zbog zadavljanja⁽¹⁾ dostigla velike razmjere, Dom lordova odlučio je da izvrši proučavanje o deportaciji i prisilnom radu i da se rezultati publiciraju u vidu izvještaja. Debela Plava knjiga, koja je izašla 1863. g, uvjerljivim zvaničnim činjenicama i brojkama dokazala je da najokoreliji zločinci, robijaši Engleske i Škotske mnogo manje rade, a mnogo se bolje hrane nego poljoprivredni radnici Engleske i Škotske. Ali to još nije sve. Kada su uslijed gradjanskog rata u Americi fabrički radnici Lankašira i Čežira bili izbačeni na ulicu, isti taj Dom lordova poslao je u industrijske krajeve jednog liječnika s nalogom da ispita koja bi najmanja količina ugljika i dušika po najjeftinijoj cijeni i u najprostijem obliku bila dovoljna "da se otklone bolesti od gladi". Dr. Smit, kome je bio dat ovaj nalog, utvrdio je da 20.000 grana⁽²⁾ ugljika i 1.330 grana dušika predstavljaju onaj nedeljni obrok koji može održavati život prosječnog čovjeka... upravo na rubu oboljenja od gladi. On je dalje utvrdio da ova količina skoro potpuno odgovara onoj oskudnoj hrani koju radnici u fabrikama pamuka moraju u krajnjoj nuždi upotrebljavati. Ali sada obratite pažnju na slijedeće: istog tog liječnika poslije stanovitog vremena poslalo je Medicinsko

odjeljenje Tajnog savjeta da ispita ishranu siromašnog dijela radničke klase. Rezultati njegovog rada su izneseni u *"Šestom sanitarnom izvještaju"*, koji je po odluci Parlamenta objavljen ove godine. Šta je otkrio ovaj liječnik? Da tkalci svile, švalje, rukavičari, radnici čarapa i drugi prosječno ne dobijaju čak ni onu bijednu hranu pamučnik radnika, ne dobijaju čak ni onu količinu ugljika i dušika *"koja je upravo dovoljna da otkloni bolesti od gladi"*.

"Osim toga, - čitamo u izvještaju - što se tiče poljoprivrednog stanovništva, pokazalo se da od ispitivanih porodica preko jedne petine njih dobija manje količine hrane koja sadrži ugljika od minimuma koji smo već izračunali; preko jedne trećine njih dobija manje količine hrane koja sadrži dušika od minimuma koji smo već izračunali, i u trima grofovijama (Berkšir, Oksfordšir i Somersetšir) nedostatak dušičnih spojeva u hrani vrlo je široka pojava. "Treba shvatiti - dodaje službeni izvještaj - da ljudi veoma teško podnose nedostatak hrane, i da se po pravilu tek u krajnjim slučajevima lišavaju hrane... U takvim slučajevima čak se i održavanje čistoće smatra kao skupa i mučna stvar, i ako osjećanje vlastitog dostojanstva goni čovjeka da se ipak toga pridržava, onda svaki takav pokušaj doprinosi povećanju muka od gladi". "Ovo navodi na žalosna razmišljanja, naročito ako se prisjetimo da bijeda o kojoj je riječ nije uopće zaslužena odmazda za lijenost; u svima ovim slučajevima to je bijeda radnog stanovništva. U stvari, rad, za koji radnici dobijaju mršavu hranu, u većini slučajeva je izvanredno dug". Izvještaj navodi čudnovatu i neočekivanu činjenicu: da se od svih pokrajina Sjedinjenog Kraljevstva - u Engleskoj, u Velsu, Škotskoj i Irskoj - "čak i u Engleskoj" - najbogatijem dijelu Kraljevstva - "poljoprivredno stanovništvo hrani mnogo gore nego u ostalim dijelovima; pa čak da se i poljoprivredni radnici Berkšira, Oksfordšira i Somersetšira hrane bolje od ogromnog broja kvalificiranih zanatlija - radnika kućne industrije u istočnom dijelu Londona.

Takvi su službeni podaci, koji su objavljeni po odluci Parlamenta 1864. g, u zlatnom vijeku slobodne trgovine, u vrijeme kada je ministar financija govorio u Donjem domu da se "koliko je nama poznato, prosječan položaj britanskog radnika u izvanrednoj mjeri poboljšao, što dosad u historiji svih zemalja nije poznato". Ovom službenom hvalisanju oštro protivrječi suhoparna primjedba službenog sanitarnog izvještaja: "Narodno zdravlje zemlje znači zdravlje njenog stanovništva, a to stanovništvo neće biti zdravo sve dotle dok i najniži slojevi ne budu živjeli pod više ili manje povoljnim uslovima".

Zasjenjen "igrom statističkih brojki", koje svjedoče o "progresu nacije" ministar financija uzvikuje s divljačkim oduševljenjem: "Od 1842. do 1852. prihod zemlje koji podliježe porezu porastao je za šest procenata; za osam godina, od 1853. do 1861, porastao je za dvadeset procenata u poredjenju sa 1853. Ova činjenica je toliko čudnovata, da izgleda skoro nevjerovatna... Ovaj nevjerovatan porast bogatstva i moći", dodaje gospodin Gledston, "ograničen je isključivo na imućne klase"!

Ako hoćete da saznate pod kakvim je uslovima, koji dovode do gubljenja zdravlja, demoralizacije i intelektualnog izrodjavanja, radnička klasa stvarala i stvara ovaj "nevjerovatni porast bogatstva i moći koji se isključivo ograničava na imućne klase", onda pogledajte sliku koju daje poslednji službeni sanitarni izvještaj o muškim i ženskim krojačkim radionicama i tipografijama. Uporedite sa gore navedenim tvrdjenjem od 1863. g. "Izvještaj komisije o dječjem radu" u kome, na primjer, postoji takva izjava da su "lončari kako ljudi, tako i žene, fizički i intelektualno najdegeneriranija grupa stanovništva", da će "bolestan dječak u svoje vrijeme biti bolestan roditelj", da je "sve veće pogoršavanje rase neminovno", i da bi "degeneracija stanovništva Stanfordsira bila čak znatnija ako ne bi bilo stalnog priliva iz susjednih mjesta i ako se ne bi sklapali brakovi sa zdravim grupama stanovništva". Pogledajte u Plavoj knjizi gospodina Trimenhira o "žalbama pekarskih pomoćnika"! Tko ne bi zadržao od paradoksalne izjave fabričkih inspektora, - koju je potvrdio generalni registar rođenih i umrlih, - da se zdravstveno stanje radnika u Lankaširu popravilo kada su ovi uslijed nestašice pamuka privremeno obustavili rad u fabrikama pamuka i bili posadjeni na gladne klupe; da se smrtnost djece u ovom periodu smanjila, pošto su majke na kraju dobile mogućnost da ih hrane vlastitim mlijekom, a ne preparatom Godfreja.

Pogledajmo drugu stranu stvari! Poreske liste o prihodu i imanju, koje su podnesene Donjem domu 20. jula 1864, pokazuju nam da se po procjeni poreskih činovnika, broj lica sa godišnjim prihodom od 50.000 funti sterlinga i više povećao od 5. aprila 1862. g. do 5. aprila 1863. g. za 13, tj: broj ovih lica za jednu godinu porastao je od 67 na 80.

Iste liste otkrivaju činjenicu da otprilike 3.000 lica dijeli medju sobom godišnji prihod od 25 milijuna funti sterlinga, tj. sumu koja čak donekle premašuje godišnji prihod svih poljoprivrednih radnika Engleske i Velsa. Otvorite statistiku od 1861. i naći ćete da je broj zemljoposjednika u Engleskoj i Velsu od 16.934 u 1851. pao na 15.066 u 1861, tako da je koncentracija zemljoposeda za deset godina porasla za 11 procenata. Ako se koncentracija zemljišta vrši u mali broj ruku i dalje takvom brzinom, onda će se agrarno pitanje izvanredno pojednostaviti. Tako je bilo i u rimskoj imperiji, kada se Neron podrugljivo nasmijao da polovina afričke provincije pripada šestorici vlasnika.

Mi smo se duže zadržali na ovim činjenicama, "koje su tako čudnovate da izgledaju skoro nevjerovatne", stoga što Engleska stoji na čelu evropske trgovine i industrije. Sjetite se da je prije nekoliko mjeseci jedan od sinova Luja Filipa, koji je emigrirao, javno čestitao engleskim poljoprivrednim radnicima na njihovom položaju koji je, tobože, bolji nego položaj njihovih manje sretnih drugova s one strane La Manša. Upravo, činjenice slične engleskim ponavljaju se u svim industrijskim i naprednim zemljama kontinenta, samo s odgovarajućim izmjenama u zavisnosti od mjesnih prilika i donekle u manjim razmjerima. U svim ovim zemljama od 1848. izvršio se

nečuven razvitak industrije i nevjerovatno povećanje izvoza i uvoza. U svima njima je bio "porast bogatstva i moći, ograničen isključivo na imućne klase, stvarno nevjerovatan", U svim ovim zemljama, kao i u Engleskoj, jedino je malom dijelu radničke klase uspjelo da donekle dobije povećanje realne najamnine; ali u većini slučajeva, povećanje nominalne najamnine niukoliko nije značilo realno povećanje blagostanja, kao što, na pr, ni obitavalac u londonskim sirotinjskim domovima ili prihvatilištima siročadi nije bio nimalo u povoljnim uslovima, pošto su namirnice, nužne za njegovu ishranu 1861. koštale 9 funti, 15 šilinga i 8 pensa, umjesto 7 funti, 7 šilinga i 4 pensa 1852. Svuda su široke mase radničke klase padale sve dublje u bijedu, bar istim tempom kojim su se više klase penjale po društvenim stepenicama. Ni usavršavanje mašina, ni primjena nauke u proizvodnji, ni pronalasci u oblasti sredstava za vezu, ni nove kolonije, ni emigracija, ni nova tržišta, ni slobodna trgovina - sve to zajedno neće otkloniti bijedu trudbeničkih masa. Na savremenoj truloj osnovi, svaki novi razvitak proizvodnih snaga rada mora da produbi društvene protivrječnosti i da zaoštri društveni antagonizam. U svim zemljama Evrope, za svakog čovjeka bez predrasuda ovo je očigledna istina, koju poriču samo oni koji su zainteresirani time da uspravljaju ljude varljivim nadama. Za vrijeme ove epohe ekonomskog napretka, smrt od gladi postala je skoro pravilo u prijestonici britanske imperije. Ova epoha zabilježena je u svjetskim ljetopisima još češćim ponavljanjem u još većim razmjerima i još ubitačnijim rezultatima socijalne kuge, koja se zove trgovačka i industrijska kriza.

Poslije neuspjeha revolucije od 1848. g, sve partijske organizacije i organi partijske štampe radničke klase na kontinentu bili su uništeni grubim nasiljem, najnapredniji sinovi radničke klase bježali su u očajanju u prekooceansku republiku, i kratki snovi o oslobodjenju iščezli su s nastupanjem industrijske groznice, moralnog pada i političke reakcije. Poraz radničke klase na kontinentu kome je djelomično doprinijela diplomacija engleske vlade, koja je tada kao i sada djelovala u bratskom savezu sa sankt-peterburškim kabinetom, uskoro se sa svojim zaraznim djelovanjem proširio i na Englesku. Poraz braće po klasi na kontinentu obeshrabrio je englesku radničku klasu i potkopao i njenu vjeru u svoje vlastito djelo, dok je veleposjednicima i kapitalistima povratio njihovo unekoliko pokolebano samouvjerenje. Oni su odmah ukinuli ustupke koji su već bili objavljeni.

Otkriće novih zemalja sa zlatnim nalazištima izazvalo je ogromnu emigraciju, koja je opustošila redove britanskog proletarijata. Neke njegove ranije aktivne članove prevarilo je privremeno povećanje potražnje radne snage i povećanje najamnine, i oni su se pretvorili u "političke štrajkbrehere". Svi pokušaji da se pokret čartista pomogne ili reorganizira pretrpjeli su odlučan neuspjeh; organi štampe radničke klase, jedan za drugim, obustavili su svoj rad uslijed ravnodušnosti masa; upravo, sva radnička klasa Engleske, može se reći, nije se nikada ranije do toga stepena mirila sa stanjem

političkog ništavila. Ako tada između britanskog proletarijata i radničke klase kontinenta nije bilo solidarnosti u akcijama, onda je u svakom slučaju, među njima postojala solidarnost u porazu.

Pa ipak, period poslije revolucije od 1848. g. imao je i neke pozitivne crte. Zabilježiti ćemo ovdje samo dvije krupne činjenice.

Poslije tridesetogodišnje borbe koju je engleska radnička klasa vodila sa zadivljujućom upornošću, ona je iskoristila privremeno neprijateljstvo između veleposednika i kapitalista da bi izvojevala zakon o desetosatnom radnom danu. Izvanredno blagotvorne posljedice ovog zakona po fabričke radnike u fizičkom, moralnom i intelektualnom pogledu, koje bilježe svakog polugodišta izvještaji fabričkih inspektora, bile su sada opće priznate. Većina vlada na kontinentu morala je, sa više ili manje znatnim izmjenama, da donese engleski fabrički zakon, a sam engleski parlament prisiljen je da svake godine proširuje sferu djelovanja ovog zakona. Ali u ovoj mjeri za radnike, pored njenog praktičnog značaja, bilo je još nešto drugo što je utjecalo na njen zadivljujući uspjeh. Kroz usta svojih poznatih naučnika tipa doktora Jura, profesora Seniora i drugih mudraca slične vrste, buržoazija je poricala i beskrajno dokazivala da svako zakonsko ograničenje radnog vremena mora biti posmrtno zvono za britansku industriju, koja, slično vampiru, može da opstane samo hraneći se krvlju, uz to još dječijom krvlju. Nekada je ubistvo djece bilo tajni obred religije Moloha, ali se to prakticalo samo u nekim veoma svečanim slučajevima, ne često, vjerojatno jedanput godišnje, pri čemu se Molohi nisu odlikovali isključivom sklonošću prema djeci siromaha. Borba oko zakonskog ograničenja radnog vremena kipjela je još češće ne samo zbog straha nezasipljive buržoazije, već i zbog toga što se radilo o velikom sporu između slijepa vladavine zakona ponude i potražnje, u kome se sastoji politička ekonomija buržoazije, i društvena proizvodnja kojom upravljaju društvena predviđanja, u čemu se sastoji politička ekonomija radničke klase. Zato je zakon o desetosatnom radnom danu bio ne samo važan praktičan uspjeh, već i pobjeda načela; prvi put je politička ekonomija buržoazije otvoreno kapitulirala pred političkom ekonomijom radničke klase.

Ali, predstojala je još znatnija pobjeda političke ekonomije rada nad političkom ekonomijom privatne svojine. Mislimo na kooperativni pokret, naročito na kooperativne fabrike, koje su bez ikakve podrške, osnovane snagama malog broja smjelih "ruku" ("hands")⁽³⁾. Značaj velikih socijalnih iskustava ne može se dovoljno ocijeniti. Ne na riječima, već na djelu radnici su dokazali da je proizvodnja u krupnim razmjerima, i pritom u saglasnosti sa zahtjevima savremene nauke, moguća i bez klase vlasnika, koji koriste rad klase najamnih radnika (hands); oni su dokazali da za proizvodnju produkata nije potrebno da orudja za rad budu monopolizirana u vidu orudja vladavine nad samim čovjekom koji radi i u cilju njegovog pljačkanja, i da je najamni rad, slično ropskom i kmetskom radu, samo prelazna i niža forma koja mora

ustupiti mjesto društvenom radu, koji će se obavljati dobrovoljno, s oduševljenjem i radošću. U Engleskoj je sjeme kooperativnog sistema posijao Owen; iskustva koja su dobili radnici na kontinentu predstavljaju praktičan zaključak teorije koja je, iako nije bila postavljena 1848. g, ipak iste godine bila proglašena za sveopću.

U isto vrijeme, iskustvo u toku 1848. do 1864. g. nesumnjivo je dokazalo da, ma koliko kooperativan rad bio izvanredan u principu i koristan u praksi, on nikada neće biti u stanju da zadrži poraz monopola koji se vrši geometrijskom progresijom, niti da oslobodi mase, pa čak ni da primjetno olakša breme njihove bijede, -ukoliko se on ograničava na uzan krug slučajnih napora pojedinih radnika. Možda je baš to razlog što su dobronamjerni aristokrati, buržoaski slatkorječivi filantropi, pa čak i pedantni ekonomisti, iznenada počeli da prosipaju odvratne pohvale na račun sistema kooperativnog rada, koji su oni pažljivo pokušavali da unište još u klici, ismijavajući ga kao utopiju sanjalica ili kao herezu socijalista. Da bi oslobodio radne mase, kooperativni rad treba da se razvija u nacionalnim razmjerima, te ga, prema tome, treba pojačavati uz pomoć nacionalnih sredstava. Ali vlasnici zemlje i kapitala uvijek će se koristiti svojim političkim privilegijama, da bi zaštitili i ovjekovečili svoj ekonomski monopol. Oni ne samo što neće pridonositi oslobodjenju rada, nego, naprotiv, stavljat će na njegov put sve moguće zapreke. Sjetite se ismijavanja kojim se lord Palmerson za vrijeme posljednjeg zasjedanja parlamenta oborio na branioca zakonskog prijedloga o pravima irskih zakupaca. Donji dom je - uzviknuo je on - dom zemljoposjednika. Stoga je velika dužnost radničke klase da osvoji političku vlast. Radnici su to, izgleda, shvatili, jer se u Engleskoj, Francuskoj, Njemačkoj i Italiji istovremeno osjetilo oživljavanje i u isto vrijeme su poduzeti koraci za političku reorganizaciju radničke partije.

Radnici su postigli već jedan uspjeh - brojnost; ali brojnost rješava stvar samo onda ako je obuhvaćena organizacijom i ako se rukovodi svijesno. Ranija iskustva su pokazala da nedovoljno pažljiv odnos prema bratskom savezu koji mora postojati između radnika raznih zemalja, i podsticati ih na uzajamnu pomoć u borbi za oslobodjenje, dovodi njihove pojedine napore do neuspjeha. Ova misao utjecala je na radnike raznih zemalja koji su se 28. septembra 1864. g. sakupili na javnom mitingu u St. Martins Holu da osnuju Medjunarodno udruženje.

Još jedno uvjerenje oduševljavalo je učesnike ovog mitinga.

Ako oslobodjenje radničke klase zahtijeva bratsko jedinstvo i saradnju radnika, onda na koji način radnici mogu da ispune ovaj veliki zadatak kad postoji vanjska politika koja, uz pomoć nacionalnih predrasuda i razbojničkih ratova, prolivajući krv i uništavajući bogatstva naroda, teži da ostvari zločinačke ciljeve? Herojski otpor radničke klase Engleske, a ne mudrost vladajućih klasa, spasio je zapadnu Evropu od avanture sramnog križarskog pohoda, čiji je cilj bio da utvrdi i proširi ropstvo s druge

strane Atlanskog oceana. Sve što su više klase Evrope pokazale gledajući na to kako Rusija osvaja planinska utvrđenja Kavkaza i ugušuje herojsku Poljsku, bilo je lažno saosjećanje ili idiotska ravnodušnost. Ogromna osvajanja bez otpora koja je izvršila ova barbarska država, čija se glava nalazi u Sankt-Petersburgu, a ruke u svim kabinetima Evrope, ukazala su radničkoj klasi na njenu dužnost, da sama ovlada tajnama međunarodne politike, da svaka u svojoj zemlji motri na diplomatsku djelatnost svoje vlade, i u slučaju potrebe da je sprečava svim sredstvima koja joj stoje na raspoloženju; u slučaju da je ne može spriječiti - treba se ujediniti da bi se istovremeno raskrinkala kao i da se postigne to da bi obični zakoni morala i pravičnosti, kojima se moraju rukovoditi u svojim međusobnim odnosima privatna lica, postali vladajuća načela i u međunarodnim odnosima.

Borba za takvu vanjsku politiku jeste dio opće borbe za oslobodjenje radničke klase!

Proleter i svih zemalja, ujedinite se!

(Prevod sa ruskog: Cjel. djela Marksa i Engelsa, knj. XIII, dio I, strana 5 - 14, Moskva; Objavljeno u: Prva internacionala, materijal za proučavanje, str. 47 - 54, Beograd, 1950.)

Beleške:

1. U Engleskoj, naročito Londonu, početkom šezdesetih godina umnožili su se bili slučajevi uličnog razbojništva, koji su se vršili na taj način što se žrtva napadala iza ledja, i, da bi se onesposobila za odbranu i onesvijestila, pritegne joj se vrat jednim potezom.
2. 1 gran = 64,8 miligrama.
3. Hands - ruke, upotrebljava se i za radnike.

Opći statut Medjunarodnog udruženja radnika⁽¹⁾

S obzirom na to:

da oslobodjenje radničke klase mora izvojevati sama radnička klasa; da borba za oslobodjenje radničke klase nije borba za klasne privilegije i monopole, već za jednaka prava i dužnosti i za uništenje svake klasne vladavine;

da ekonomska potčinjenost trudbenika monopolistu sredstava za rad, tj. izvora za život, leži u osnovi ropstva u svim njegovim oblicima - u društvenoj bijedi, duhovnoj zakržljalosti i političkoj zavisnosti;

da je stoga ekonomsko oslobodjenje radničke klase onaj veliki cilj kome svaki politički pokret mora biti potčinjen kao sredstvo;

da su svi napori, upravljani ovom velikom cilju, do sada bili bezuspješni zbog nedostatka solidarnosti između radnika različitih grana rada svake zemlje, i zbog odsustva bratskog saveza između radnika raznih zemalja;

da oslobodjenje rada nije lokalni, niti nacionalni, već socijalni problem svih zemalja u kojima postoji savremeno društvo, i čije rješenje zavisi od praktične i teorijske saradnje najnaprednijih zemalja;

da sadašnje budjenje radničke klase u naprednijim industrijskim zemljama Evrope, budeći nove nade, služi ujedno i kao svečano sprečavanje protiv ponavljanja ranijih grijeha i zahteva neodložno ujedinjavanje različitih pokreta koji su dosad postojali;

s obzirom na ukazane razloge, bilo je osnovano Medjunarodno udruženje radnika.

Ono izjavljuje:

da će sva društva i pojedine ličnosti koje mu pripadaju priznavati istinu, pravičnost i moralnost kao pravilo svoga ponašanja jednih prema drugima i prema svim ljudima, bez obzira na rasu, religiju i nacionalnost.

Da ono priznaje:

Nema dužnosti bez prava, ni prava bez dužnosti.

U duhu ovih principa bio je sastavljen slijedeći statut:

Čl. 1. Sadašnje Udruženje osnovano je zbog toga da bi služilo kao centar za održavanje veza i saradnje između radničkih udruženja raznih zemalja koje teže istome cilju, tj. zaštiti, razvitku i potpunom oslobodjenju radničke klase.

Čl. 2. Ime Udruženja je: Medjunarodno udruženje radnika.

Čl. 3. Svake godine saziva se opći kongres radnika od delegata sekcija Udruženja. Kongres proglašuje zajedničke težnje radničke klase, poduzima potrebne mjere za uspešan rad Medjunarodnog udruženja i imenuje Generalni savjet Udruženja.

Sveopći kongres će se sazivati jedanput godišnje.

Čl. 4. Svaki kongres određuje mjesto i vrijeme sastanka idućeg kongresa. Delegati se sastaju u određeno vrijeme i mjesto bez naročitog poziva. Generalni savjet, u slučaju potrebe, ima pravo da promjeni mjesto gde će se održati kongres, ali ne može da odloži vrijeme njegovog saziva. Kongres određuje svake godine sjedište Generalnog savjeta i imenuje njegove članove. Tako izabrani Generalni savjet ima pravo da se popunjava novim članovima.

Na svojim godišnjim zasjedanjima opći kongres saslušava javni izvještaj o godišnjem radu Generalnog savjeta. Generalni savjet, u krajnjoj potrebi, može sazvati opći kongres ranije od utvrdjenog godišnjeg roka.

Čl. 5. Generalni savjet se formira od radnika raznih zemalja koje su zastupljene u Medjunarodnom udruženju. On iz svoje sredine bira službena lica za vođenje poslova: blagajnika, generalnog sekretara, sekretara-korespodenta sa raznim zemljama itd.

Čl. 6. Generalni savjet je medjunarodni predstavnik raznih nacionalnih i mjesnih grupa i udruženja⁽²⁾ - da bi radnici pojedinih zemalja bili stalno obaviješteni o pokretima svoje klase u svim drugim zemljama; da bi se istovremeno i pod zajedničkim rukovodstvom omogućilo ispitivanje socijalnih uslova u raznim zemljama Evrope; da bi pitanja od općeg značaja, pokrenuta u jednom društvu, mogli svi razmatrati, i dabi u slučaju potrebe preduzimanja brzih praktičnih koraka, u slučaju medjunarodnog sukoba, društva koja ulaze u sastav Udruženja mogla istovremeno i jednoobrazno da djeluju. U svim nadležnim slučajevima Generalni savjet će biti inicijator prijedloga koji se imaju podnijeti raznim nacionalnim ili lokalnim društvima. Radi lakšeg održavanja veza s njima, Generalni savjet će izdavati povremene izvještaje.

Čl. 7. Pošto, s jedne strane, uspjeh radničkog pokreta u svakoj zemlji može biti osiguran samo snagom jedinstva i organizacije, a pošto, s druge strane, korisnost

Generalnog savjeta u znatnoj mjeri zavisi od toga hoće li on imati posla s malim brojem nacionalnih centara radničkih društava ili s velikim brojem malih i razjedinjenih lokalnih društava, to su članovi Medjunarodnog udruženja dužni da svaki u svojoj zemlji uloži sve svoje snage za ujedinjenje razjedinjenih radničkih društava u nacionalnu organizaciju, koju će predstavljati nacionalni centralni organ. Po sebi se razumije, međjutim, da primjena ovog člana statuta zavisi od specijalnih zakona svake zemlje, i da nezavisno od smetnji koje čine zakoni, svako samostalno lokalno društvo može stupiti u neposredan dodir s Generalnim savjetom.⁽³⁾

Čl. 8. Svaka sekcija ima pravo da imenuje svoga sekretara-korespodenta pri Generalnom savjetu.

Čl. 9. Član Medjunarodnog udruženja radnika može biti svaki onaj koji priznaje i brani načela udruženja. Svaka sekcija je odgovorna za besprijeekornost članova koje prima.

Čl. 10. Svakom članu Medjunarodnog udruženja, pri promjeni mjesta boravka iz jedne zemlje u drugu, radnici organizirani u Udruženju moraju pružiti bratsku pomoć.

Čl. 11. Ujedinjujući se u čvrst savez bratske saradnje, radnička društva koja se priključuju Medjunarodnom udruženju radnika zadržavaju, međjutim, nepovredivost svoje već postojeće organizacije.

Čl. 12. Ovaj statut može mijenjati svaki kongres pod uslovom da se za to izjasne dvije trećine prisutnih delegata.

Čl. 13. Sve što nije predvidjeno ovim statutom dopunit će se specijalnim pravilnikom koji podleže reviziji svakog kongresa.

(Prevod sa ruskog: Cjel. djela Marksa i Engelsa, knj. XIII, dio I, strana 5 - 14, Moskva; Objavljeno u: Prva internacionala, materijal za proučavanje, str. 55 - 57, Beograd, 1950.)

Beleške:

1. Ovaj statut je donesen septembra 1871. g. na Londonskoj konferenciji Medjunarodnog udruženja radnika

2. U Privremnom statutu stoji: "raznih udruženja koja saradjuju".

3. Na Haškom kongresu bila je donesena odluka da se u statut uključi član 7a, koji predstavlja rezime sadržaja IX rezolucije Londonske konferencije (1871). Tekst člana nalazi se u istom tomu u rezolucijama Haškog kongresa na str. 700.